Ч. 255 Субота 14 (26) падолиста 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(З Ради державної. — Ситуация в Іспанії. — Справа Драйфуса і Пікарта. — Кн. Мещерский о Франциї, Німеччині і Росиї).

На вчерашнім засіданю палати послів вела ся дальша дебата над справою обжалованя міністрів за заведене в західній Галичині стану виїмкового. Промавляли між иншими Стапіньский, котрий взивав всіх Славян, щоби голосували за обжалованем, памятаючи на то, що „мені нині, завтра тобі“. Промавляли відтак посли Бик, Вінковский, Мілевский, і Дашиньский. По сім наступило множество фактичних поправок і наконець поіменне голосоване. Палата відкинула внесене поставленя міністрів в стан обжалованя 189 голосами против 96. На тім закінчено засідане о 9 год. 30 мін. вечером а слідуюче назначено на нині.

З Мадриду доносять до Hamb. Corr.: Стоїмо перед важкою і рішаючою зміною. З господаркою старого Саґасти не може вже дальше іти. Селяни зачинають бунтувати ся, а то в виду можливого руху карлістів може мати велике значінє. То не лиш малі люди бурять ся. Вернувші домів офіцири змушені впрошувати ся на удержане, до свояків, бо їм ані па Кубі ані тут не виплачено їх платні. Хиба-ж не треба би то вибачити, коли-б сї люди, вояки по званю звернули ся до якогось імени, котре обіцювало би їм ратунок, коли їм вже надоїла така господарка? Коли правительство не виступить поважно і рішучо та не заключить мира жертвуючи Филипини, без чого вже не обійде ся, то ще перед весною будемо мати пронунцияменти, або републику або Дон Карльоса. А хтож може сказати, що се послідне було би вже найгірше? Може навіть було би ліпше пановане чоловіка, котрий дав даказ своєї готовости до діла і єсть правдивим Іспанцем, а до того ще й управненим спадкоємцем, як немужеске, нерішуче і хитливе становище, котре робить Саґасту нездібним до ніякого сьмілого кроку“. Такі погляди висказав один сивий вже муж державний. А він не сам один, що так думає. Правительству не остає ся ніякий иньший вихід. Треба заключити мир, хоч і як би він сумно випав для Іспанії. Саґаста сказав свого часу, що повстаня на Кубі і на Филипинах були болючою несподіванкою. Нехай-же він тепер не допустить до того, щоби незадовго нові „болючі несподіванки“ не дали ся ще гірше почути Іспанії.

Ходить чутка, що служачий в росийскім войску син Дон Карльоса, претендента до іспаньского престола Дон Хаіме має вже завтра дня 26 с. м. виступити з войска, попращати ся з товаришами і виїхати з Росиї. Рівночасно має Дон Карльос виїхати з Венециї.

„Matin“ потверджує, що сими днями відбули ся знову домові ревізиї у деяких офіцирів, при чім сконфісковано 43 листи, з котрих деякі писані на пелюровім папери, а пять з них стоять в безпосередній звязи зі справою Драйфуса. Листи ті писали ріжні личности войскові до Естергазого і походять з років 1894 і 1895. Тепер — каже Matin — годі вже сумнівати ся о тім, що Естергази грав якусь ролю в справі Драйфуса. Та сама ґазета доносить, що із зізнань ґен. Боадефра виходить, що колишний шеф ґенерального штабу знав докладно факти, на основі котрих Пікар набрав підозріня супротив Естергазого і що Пікарта як-раз тогди вислано в якійсь справі до Альжіру і Тунісу.

Кн. Мещерский, редактор росийскої ґазети „Гражданін“, котрий перебував довший час у Франциї і Німеччині, вернувши домів написав в своїй ґазеті таку характеристику тих країв в порівнаню з Росиею: „Вертаючи домів з Парижа переживає Росиянин два психольоґічні моменти: один коли виїздить з Франциї а приїздить до Німеччини, де із французкої стрефи анархізму і бюрократизму, диких пристрастий і корупциї вступає ся в сьвіт тишини, порядку і пошанованя законів, а рівночасно також і тріюмфу свобідної праці та пошанованя кождої чужої гадки. Другий психольоґічний момент переживає ся тогди, коли вертає ся з Німеччини і вїздить ся до Росиї, де чоловікови розриває серце тишина як в могилі і біднота у всіх своїх видах.

ТИФ.

(З росийского — Антона Чехова).

Поспішним поїздом, що ішов з Петербурга до Москви, їхав в відділї для курячих молодий поручник Клїмов. Напротив него сидів старший вже чоловік, з острими чертами лиця, що зраджували моряка. Він виглядав на заможного Чудина або Шведа, курив цілу дорогу безнастанно люльку і раз пораз повтаряв тим самим голосом:

— Га, ви офіцир! І я маю брата офіцира, але він при маринарці.... Так, він єсть офіцером маринарки і служить в Кронштадї. Чого ви їдете до Москви?

— Я там служу.

— Га, а ви жонаті?

— Нї, я живу з тїткою і сестрою.

— Мій брат також офіцир, моряк, але він жонатий, має жінку і троє дітий. Га!

Чудин усьміхав ся чогось дурновато, сказав своє „га!“ і знов курив з своєї смердячої люльки. Клїмов був якийсь не свій, єму було тяжко відповідати на питаня свого сусїда з противка і він став почувати правдиву ненависть до Чудина. Він роздумував над тим, як би то було хорошо, колиб він міг вирвати Чудинови з рук єго смердячу люльку і кинути єї під лавку, а самого єго нагнати на чотири вітри.

„Обридливий нарід ті Чуди і.... Греки — погадав Клїмов. — Непотрібний, нї до чого не здалий, обридливий нарід. Они займають лиш маленький кусок землї на сьвіті. Взагалї пощо они жиють?“

І гадка о Чудах і Греках викликала в цілім єго тїлї дивний несмак. Аби мати якесь порівнанє, силував ся гадати о Французах і Італїянцях, але згадка на ті народи викликувала лиш в єго голові види катаринкарів, якихсь женщин і олїйних образів, що висїли у єго тїтки дома над комодою.

Одним словом, молодий офіцир чув, що єму щось хибує. Руки і ноги не могли найти собі місця на софі, хоч она цїла стояла до єго розпорядимости; в устах мав якийсь сухаволипкий смак, єго голову наповняла, здавалось, густа мрака. Єго гадки ворушились не лиш в голові, але й поза нею, они протискали ся поміж ваґонові сидженя і спували ся поміж окружених нічною мракою людий. Крізь той хаос в голові, чув шум людских голосів як у снї, турк т колїс і траскіт зачинюваних дверий. Звуки дзвінків, свиставки кондукторів, ходженє публики по перонї і по ваґонах повтарялось для Клїмова частїйше як звичайно. Час скоро летїв, а мимо того видавалось єму, номов би що мінути задержував ся поїзд на стациї і кождої хвилї — здавалось — чув звучний голос: „Готова почта?“ і відповідь: „Готова!“

Відтак здавалось єму, що кондуктор за часто входить до ваґона, аби поглянути на термометер, що гук ідучих з противної сторони поїздів і гуркіт на мостах не має кінця. Шум, пронимаючий голос свиставки, Чудин, дим з тютюну — всьо то злило ся разом в дивні, мрачні, неясні образи, яких здоровий чоловік навіть не в силї зрозуміти, а які всї разом пригнїтали Клїмова мов гора. В страшній муцї підносив від часу до часу тяжку голову, поглядав на лямпу, в котрої проміннях кружили тїни і якісь дивні пятна, хотїв просити води, але засхлий язик не міг вже здобути ся на ніяку відповідь на питаня Чудина. Хотїв вигіднїйше уложити ся і задрімати, але то не удалось єму; Чудин засипляв кілька разів, будив ся, потягнув кілька разів з своєї люльки, обертав ся до молодого офіцира, сказав своє „га!“ і знов засипляв, а ноги поручника не могли в ніякий спосіб найти на софі вигідного положеня і перед єго очима танцювали все і все зловіщі, грізні тїни і пятна.

В Сірові вийшов з ваґона, аби напити ся води. Бачив людий, що сиділи за столами і поспішно їли.

— Ах, як можуть они їсти! — гадав собі і силував ся не вдихати воздуха, що заносив печеним мясом та не дивити ся на жоваючі уста — то всьо було для него страшне, противне і викликувало млости.

Якась хороша пані голосно розмавляла з одним офіцером в червонім мундурі; она засьміяла ся і показала при тім свої пречудні білі зуби; той сьміх, ті зуби і сама пані зробили на Клїмова таке саме враженє, як всї ті люди, що їли і смажені котлети. Він не міг зрозуміти, як офіцир в червонім уніформі може сидїти коло панї і глядїти на єї здорове, усьміхнене лице.

Напившись води, вернув назад до ваґона; Чудин сидів на своїм місци і курив. Єго

Новинки.

Львів дня 25-го падолиста 1898.

— Именованя. II. Мінїстер скарбу іменував ґеометрів першої кляси: Ів. Федину, Йос. Гофмана, Алекс. Тацрайтера, Стан. Зловодского. Людв. Мусяла, Ант. Туркевича, Марк. Гловацкого і Йос. Хшановского старшими інжинерами другої кляси.

— Ц. к. краєва рада шкільна ухвалила між иншим на засїданю з дня 21 с. м.: 1)Вислати до гр. Стан. Тарновского, в причини его уступленя з достоїньства члена ц. к. краєвої ради шкільної, письмо з признанем і подякою; 2) затвердити вибір Ник. Дудикевича, управителя народної школи в Куликові, на представителя учительства до окр. ради шкільної в Жовкви: 3) іменувати о. Леонида Лужницкого греко-кат. катихитом при 5-кл. видїловій школї мужескій в Тернополи; 4) іменувати учителями в 1-кл. школах народних: Соф. Косовску в Любени, Едв. Верндля в Тарноруді, Як. Ремецкого в Иваню, Арт. Курцбавера в Плавчи великій, Ап. Диду в Пятницях: 5) затвердити в учительстві в середних школах о. Петра Криняковича катихита в IV-тій ґімназиї у Львові.

— Курс науки для машинїстів. На основі розпорядженя ц. к. Міністерства просьвіти відбуде ся в ц. к. державній школї промисловій в Кракові в 1898/9 році десятий з черги специяльний курс для обслугуючих машини і кітли парові, а то: в місяцях: грудни 1898, в січни, лютім і марті 1899 в 6 годинах науки що тиждня. Безпосередно по окінченю того курсу розпічне ся осьмий з черги специяльний курс для машинїстів, ведучих льокомотиви, на котрий можна вписати ся лише по окінченю курсу для машинїстів або по зложеню вступного іспиту. — Ті що хотять вибразувати ся на обслугуючих парові кітли або на машинїстів, як для машин звичайних так і для льокомотив, набудуть на тих курсах потрібних до того відомостий. Хто хоче бути принятий на курс машинїстів, має зголосити ся в днях 29 і 30 с. м. в дирекциї краківскої школи промислової і виказати ся, що окінчив народну школу і відбув хоч 6-місячну практику у слюсаря, кітляря або при кітлї чи машинї паровій. Кождий, хто випсує ся, платить 1 зр. на наукові средства заведеня; від заплати тої квоти нема увільненя. Инших оплат не складає ся. По окінченю курсу видають ся сьвідоцтва.

— Столїтні роковини відродженя українсько-руської лїтератури сьвяткувати-муть руско-народні товариства в Перемишли дня 8-ого н. ст. грудня с. р. Програма сьвята слїдуюча: 1) В. Щурат: „Прольоґ“, виголосить пані Є. С. — 2) Кишакевич-Масляк: „Великі роковини“, кантата на хор мішаний в супроводї орхестри. — 3) Відчит проф. В. Масляка. 4) Котляревский-Лисенко: „Наталка-Полтавка“, комедио-опера в 3 відслонах, відограють аматорскі сили в сали „Сокола“. — 5) „Минули лїта“, сольо тенорове п. Модеста Менцинського. — 6) Кишакевич Шевченко: „Калина“, баллада на соля і хор мішаний в супроводї орхестри. — 7) Слово проф. Юл. Романчука. — 8) Живий образ укладу п. Скрутка. — Ми переконані, що з огляду на велике значінє сьвята, як і з огляду на богату і гарну програму, кождий Русин-народовець не лише з близьких, але й подальших сторін прибуде дня 8-ого грудня з родиною до Перемишля, щоби своєю присутностию причинити ся до звеличаня так великого і радістного сьвята. — тому просимо поспішити ся з замовленями білетів до театру, бо попит за ними вже тепер дуже великий. Продажею білетів заняла ся вже тепер Дирекция „Народної Торговлї“ в Перемишли. — *Комітет.*

— В Преображеньскій церкві у Львові при „Народнім Домі“ роботи ведуть ся дальше мимо спізненої осїнної пори. Каменярі покінчили вже послїдні роботи коло всхідної ризниці, котру засмотрено гарними і міцними дверми; також декотрі вікна заосмотрено решітками. В середині церкви вже чисто, пісок і порохи випрятано. Дзвони висять вже на вежи. Сего тиждня уможуть їх і відбуде ся пробне дзвонене. — Посьвяченє Преображеньскої церкви мало відбути ся вже 2-ого грудня сего року, але тепер управляючий совіт „Народного Дому“ рішив відложити посьвяченє до весни слїдуючого року, а то длятого, бо цїсарска родина як і цїла держава тепер в жалобі по пок. цїсаревій Єлисаветі, та й духовеньство, котре дня 2-ого грудня мало би взяти участь в посьвяченю церкви, буде заняте богослуженями з причини 50-лїтного цїсарского ювилея.

— Напад на поїзд. З Границї, першої російскої стациї за Краковом доносять, що онеоди шайка розбишаків, зложена з 25 людий, задержала фальшивими сиґналами вуглевий поїзд між стациями Сосновиці і Милївці та обрабувала зелїзничу прислугу. Кількох опришків вже арештували російскі власти.

— Смерть під колесами поїзду. В суботу около години $7\frac{1}{2}$ вечером попав в наслїдок власної неосторожности під колеса блискавичного поїзду, що їшов з Перемишля до Львова, на переходї коло вільчаньскої церкви в Перемишли вахмістр 7-го полку уланів Гельб. Нещастний погиб на місци, розірваний буквально в куснички.

— Зловлені злодії. Львівскому аґентови поліциї Пшестшельскому удало ся зловити трійку злодійску, зложену з Хаїма Белькина, Сари Сокорової і Мотя Бурґа, що недавно обікрали рільничий банк в Банилові на Буковині на 3.000 зр. Злодійску трійку передано карному судови в Чернівцях, а укладені 3.000 зр. зложені злодіями в ковтори виміни Фурмана в Чернівцях, відобрано і віддано банкови.

— Пожар від льокомотиви. З Бучача доносять під днем 21-го с. м.: В понедїлок в полудне погоріли на Підзамочку коло Бучача два господарскі будинки. Пожар вибух від вугля з льокомотиви, з котрої сильний вітер заніс его аж на стріху одного з погорівших будинків. Шкода виносить около 400 зр. Погорілець зверне ся до заряду зелїзничого о відшкодоване.

— Помер о. Лев Глїбовицкий, парох в Тюдеві. дек. косівского, дня 17-го падолиста с. р. на удар серця, в 56-ім році житя, а 32-ім сьвященьства.

Телеграми.

Відень 25 падолиста. Wiener Abendpost доносить, що речинець для внесеня фасий духовеньства, управленого до доповненя конґруи, продовжено аж до 1 марта 1899.

люлька цмокала і хлюпала як дїравий кальош на дощи.

Га! — дивував ся Чудин. — То яка стация?

— Не знаю — відповів Клїмов, простягаючись на софі і затискаючи сильно уста, аби не вдихати гризучого тютюневого диму.

— А в Твери коли будемо?

— Не знаю.... Простїть я.... я не можу відповідати. Я хорий, перестудив ся нанї.

Чудин витряс люльку о раму вікна і почав говорити о своїм братї, офіцирі маринарки. Клїмов не слухав его більше, з тугою гадав о своїм мягкім, вигіднім ліжку дома, о карафцї студеної води, о своїй сестрі Катї, що уміла его все так нїжно втихомирити, так добре постелити і подавала ему все сьвіжої води, коли лиш захотїв. Мимохіть мусів усьміхнути ся, коли пригадав собі на служачого, вояка Павла, котрий знимав з свого пана тяжкі, ґнетучі чоботи і ставляв коло него на ніч воду. Клїмову здаєть ся, що его подужане зависить лиш від того, щоби положити ся у своє власне ліжко і напити ся склянку студеної води — тодї він певне попаде у покріпляючий і здоровий сон і біль голови уступить.

— Готова почта? — чути здалека глухий голос.

— Готова! — відповідає бас коло самого ваґонового вікна.

Час утікав, спішив, біг як вітер, а все таки здавало ся, що дзвонене, свист і стациї не будуть мати кінця. Клїмов обернув ся в розпуцї лицем до стїни, схопив голову в руки і почав знов думати о сестрі Катї і о служачім Павлї, але сестра і Павло злили ся з мрачними образами, стали неясні і щезли. Єго горячий віддих відбивав ся від стїни ваґона і палив его в лице, его ноги лежали невигідно, з вікна тягнуло зимно по плечех, однако хоч его положенє було дуже зле і томляче, не хотїв его більше зміняти... Ним заволодїла тяжка, пригнїтаюча лїнивість і спутала всї его члени.

Коли він вкінци зважив ся піднести голову було вже у ваґонї цїлком ясно. Подорожні натягали на себе футра і вставали. Поїзд задержав ся. Зелїзничі послугачі у білих запасках і з бляшками на шапках обступили подорожних і позабирали їх куфри. Клїмов надїв на себе також футро і без думки вийшов з воза за иншими, але ему здавало ся, немов би замість него вийшов з ваґона хто инший, цїлком чужий і він чув, як разом з ним ішли его горячка, спрага і ті грізні образи, що не дали ему цїлу ніч прижмурити ока. Махінально відобрав свої пакунки і наймив фіякра. Фіякер зажадав від него на Поворску улицю рубля і двайцять пять копійок. Клїмов не торгував ся і не кажучи пі слова, сїв на санки. Ріжницю між числами ще піймав, але гроші не мали вже для него ніякої вартости.

Дома приймила его тїтка і сестра Катя, вісїмнайцятьлїтна дївчина. Катя держала в руках оловець і зшиток і він пригадав собі, що она приготовляє ся до учительского іспиту. Не відповідаючи на питаня і привіти рідні, перейшов без думки всї комнати, холодячи ся хустиною, а коли дійшов до свого ліжка, упав безсильно на подушки. Чудин, червоний уніформ, пані з білими зубами, запах печеного мяса, мрачні пятна цїлком займили его ум, він вже не знав, де він і не чув крику наполоханої тїтки і сестри.

Прийшовши до себе, побачив, що лежить роздїтий в своїм ліжку, що коло него стоїть карафка води і Павло, але не чув ся нї ліпше, нї вигіднїйше, анї не було ему холоднїйше. Руки і ноги не могли так як і перше найти відповідного положеня, язик прилип до піднебіня і він все ще чув як скварчала люлька Чудина... Коло ліжка зараз коло Павла порушав ся грубий, чорнобородий лїкар.

— Нїчого, нїчого молодче! — бурмотїв лїкар. — Прекрасно, прекрасно!... Тек, тек!

Лїкар мав привичку називати Клїмова молодцем і вимавляти замість „так“ — „тек“.

— Тек, тек, тек... Знаменито, молодче... Не тратити надїї.

Скора, безперервна бесїда лїкаря, его дужа стать та слово „молодче“ розгнївали Клїмова.

— Чому ви називаєте мене молодцем? — спитав. — Яка сьмілість! До чорта!

І він напудив ся сам свого голосу. Той голос був такий сухий, слабий, дивний, що він не міг его пізнати.

— Знаменито, знаменито — бурмотїв лїкар, не обиджуючись. — Не треба сердити ся... Тек, тек...

А час минав дома так само страшно скоро, як перед тим у ваґонї... Сьвітло денне в спальни перемінило ся нагле в сумерк. Лїкар здавало ся не відступав від ліжка і заєдно повтаряв своє „тек, тек, тек“. Спальню оживляли заєдно якісь люди. Був там Павло, Чудин, штабовий капітан Ярошевич, фельдфебель Максименко, червоний уніформ, пані з білими зубами, лїкар. Всї ті люди говорили, розкладали руками, курили, їли. Раз при сьвітлї дня побачив Клїмов полкового священика о. Александра, що в ризах, з требником в руках стояв перед его ліжком і говорив щось так поважно, що Клїмов доси ще того нї не бачив нї не чув. Поручник пригадав собі, що о. Александер звичайно називав в жартї всїх католицких офіцирів ляхами; він хотїв его розсьмішити і крикнув:

— Батюшко, лях Ярошевич утїк до лїса!

Але о. Александер, чоловік, що звичайно любив сьміяти ся і був веселий, не розсьміяв ся сим разом, але став ще поважнїйшим і перехрестив Клїмова. — В ночи зміняли ся заєдно дві тїни. То була тїтка і сестра. Тїнь сестри вклякала і молила ся; она молила ся перед образом, схилила ся в щирій молитві а на стїні схиляла ся рівночасно еї темна тїнь, так що здавало ся, немов би то молили ся дві тїни. — В комнаті чути було заєдно печене мясо, тютюневий дим з люльки Чудина, а раз почув він навіть острий запах ладану. Єго так сильно замлоїло, що він почав кричати:

— Ладан! Винесїть ладан!

Нїхто не відповів ему. Чути було лиш

Відень 25 падолиста. Пос. Лупул іменований буковиньским маршалком краєвим, а пос. Рот заступником маршалка.

Париж 25 падолиста. Ґен. Цурлінден підписав розпоряджене, силою котрого Пікар має бути за фальшоване ставлений перед суд воєнчий. Розьрава відбуде ся 12. грудня.

Мадрид 25 падолиста. Урядова ґазета оголосила декрет, котрим королева-реґентка приймає димісию маршалка Блянка і висказує єму своє вдоволене.

Переписка зі всїми і для всїх.

Йос. Бжоз.: Дерево можна тревало забайцувати на чорно слїдуючим способом: Зварити 30 до 50 ґр. дерева кампешевого в літрі доцішки або дестильованої води і перецідити через тоненький платок а відтак додати 1 ґр. хромокислого калї. По 24 годинах можна тої байци вже уживати. Тою байцою треба дерево кілька разів помастити. — Другий рід чорної байци: Насамперед зварити кампешевого дерева з алуном (на 1 часть води двайцята часть алуну, отже н. пр. 100 ґр. води а 5 ґр. алуну) помастити тою байцою дерево кілька разів і лишити нехай висхне. Відтак на опилки з зелїза налити міцного оцту і коли оцет їх з'їсть, помастити ним дререво, висушити і знов помастити і так кілька разів. — **С. З. з Бав.:** Щоби то могло бути, що обгризає хлопцеви книжки як миш, а не миш, хоч они сховані навіть в скрини а слїдів не видко, та що на то робити? — того не знаємо. Чей же то не якесь чудо, анї щось несамовитого. Треба уважати і підглядати а покаже ся, що то єсть. Може то таки сам хлопець обгризає, а складає на щось невидимого. Бо і так буває, що дїти часом внаслїдок хоробливого стану їдять папір і нераз обгризуть майже цїлу книжку, їдять олївці, крайду і т. п. — **Ів. Прок. в Кос.:** Гра в шахи пішла з Індиї; єї переймили Перзи за перского шаха (короля) Нуширвана (около 530 р.) а звідси та гра дістала ся відтак до Европи. Єсть то найкрасша і найбистроумнїйша гра, яку лиш могли люди вигадати. Розповідають, що ту гру видумав якийсь браміш Нассір син Дагера, щоби поучити тодїшного молодого короля індийского Беюба або Баграна та показати єму наглядно, що король без підданих іменно же без хлопів не значить нїчого, і він мусить гинути (мат) коли єго піддані не боронять. Були люди, котрі то само казали королеви, але він їх не то не слухав, але ще й казав поубивати, а з підданими дуже зле обходив ся. Наслїдки того були такі, що люди стали бунтувати ся, а удїльні князї користали з того і хотїли утворити свою окрему державу. Отже Нассірови синови Дагера — Араби називають єго Сіса — стало жаль своєї вітчини, а ще більше побоював ся він дальших наслїдків і постановив собі поучити короля; але судьба єго попередників научила єго розуму і він видумав таку гру, котра мала королеви дати ту науку. Він подїлив чотирогранну дощинку (шахівницю) на 64 піль (8 рядків а в кождім по 8 квадратиків, один чорний, другий білий) і зробив 32 фіґур, з котрих найважнїйша король (або „шах"); коло него стає друга фіґура „мінїстер" (ми називаємо нинї ту фіґуру „королевою"); коло мінїстра стає слонь, коло слоня кінь, а коло коня вежа. Так з одного боку короля; з другого боку стають: слонь, кінь і вежа, отже 8 фіґур в однім рядку. В другім рядку перед тамтим стає 8 вояків (ми називаємо їх нинї „піонами" або „козаками"; замість слонів кажемо „бігуни"). Так уставляє ся на шахівници по два рядки фіґур напроти себе (одні фіґури чорні а другі білі) і зачинає ся гра (битва), в котрій показує ся, як піддані боронять короля і що він без них не значить нїчого; коли они єго не можуть заслонити, то він стає „мат" (мертвий). Та гра дуже сподобала ся королеви і він постановив собі нагородити по королївски того, хто єї видумав. Отже закликали винаходця а Беграм відозвав ся до него: Сину Дагера, я виджу, що ти чоловік, в котрім пробуває дух правди; кажи що тобі дати, хоч би оно було так глубоке або так високе, як сам схочеш, хоч би половину моєї держави, а дам тобі. Сіса (Нассір) поклонив ся королеви аж до землї і відповів: Пане! Коли твоя ласка, то дай менї то, о що тебе попрошу. Ото бачиш, я подїлив дощинку від гри на 64 піль. Скажи-ж своїм слугам, що суть надзирателями шпихлїрів, нехай на перше поле (квадратик), положать 1 зерно пшеницї, на друге два, на третє чотири і так дальше на кожде слїдуюче ще раз тільки, кілько єсть на попереднім, а то буде моєю нагородою. На то відповів єму король: Ти не жадав як мудрий, але як дурний; чи гадаєш, що я не міг би дати тобі щось більшого, та жадаєш таку дурницю? Але Сіса обставав при своїм і король казав єму виплатити ту нагороду, закликав свого старшого надзирателя над шпихлїрями і казав єму так зробити, як Сіса хотїв. Але й зараз показало ся, що Сіса дав королеви знову науку. Старший надзиратель взяв ся рахувати зерна пшеницї, які мав виплатити Сісї, і аж за голову взяв ся. Вертає незадовго до короля і каже єму, що став рахувати зерна, але не дорахував ще й до половини числа 64 а вже показала ся така величезна сума, що він вже не може дальше рахувати. То лиш може сказати, що як би Сісї дати все збіже, яке лиш родить ся в краю, то ще й половини не виплачено би єму з того, що він жадає. Аж тепер королеви стало ясно; він здогадав ся, що син Дагера хотїв єму сею просьбою сказати, казав єго закликати, обняв єго і поцїлував та сказав: Аж тепер виджу, що в тобі правда божа; від тепер буду правити народом так як ти скажеш, а ти будеш їсти при моїм столї. І від сеї пори мудрий Сіса жив разом з королем, був єму приятелем і братом аж до кінця житя. — Отак розповідають собі Араби та Инди про початок шахів. Новійші обчислення показали, що як би хтось хотїв виплатити Сісї то, чого він зажадав, то треба би всю суху землю, яка лиш єсть, навіть там, де стоять міста і села, обсївати через 72 літ, і аж тогди можна би зібрати тілько зерен пшеницї, кілько зажадав Сіса.

☞ (Просимо присилати питаня лиш на імя редактора **Кирила Кахникевича**, а не присилати анї марок, анї карт кореспонденцийних до відповіди.)

далекий спів сьвященників і крокп людий на сходах.

Коли Клїмов обудив ся з своєї непритомности, не було нікого в комнатї. Поранне сонце вдирало ся крізь вікно і спущені занавіси, а єго дрожачий, тонкий ніжний промінь відбивав ся ріжними красками в карафцї з водою. Чути було туркіт коліс, отже на улици не було снїгу. Поручник приглядав ся сонїчній стрілї, знаній собі обставі, дверям і він перший раз засьміяв ся. Єго груди, єго тїло затремтїло в сїм солодкім, щасливім веселім сьміху. Цїле єго єство від пят до голови пронякло несказане, безконечне чувство щастя, сильна охота до житя, яку певне мусїв відчувати перший чоловік, коли сотворений витав перший раз сьвіт.

Клїмову хотїло ся тепер руху, людий, голосів. Єго тїло лежало непорушно простягнене, лиш руки порушали ся, але він того й не замічав, цїлу єго увагу займали лиш дрібницї. Він тїшив ся своїм віддиханем, сьміхом, тїшив ся що бачить карафку з водою, стелю, дрожачий промінь сонця, тоненький шнурок від занавіси. Сьвіт Божий видавсь єму навіть в рамцях тої малої комнатки красним, ріжнородним, великим. Коли прийшов лїкар, гадав поручник над тим, яка то хороша наука — медицина, який той лїкар милий і симпатичний і які люди добрі і любі.

— Тек.... тек.... говорив лїкар. — Знаменито, знаменито.... Тепер ми вже здорові.... Тек.... тек....

Поручник слухав і весело усьміхав ся. Він пригадав собі Чудина, паню з білими зубами, запах печеного мяса і в нїм обудила ся охота курити і їсти.

— Доктор — сказав — велїть менї дати крихту хлїба з солию і.... і сардинку.

Лїкар видав приказ, Павло не добре дочув і не приніс хлїба. Поручник не стерпів, що єго бажанє не заспокоєно зараз і почав плакати як мала дитина.

— Дитинонька — сьміяв ся лїкар. — Мамо....о....о!

Клїмов і собі розсьміяв ся і коли лїкар відійшов, твердо заспав. Обудив ся з такою самою радостию і чувством щастя як перше. Коло ліжка сидїла тїтка.

— А тїтка — утїшив ся. — Що менї було?

— Тиф.

— Он що. А тепер менї добре, дуже добре. Де Катя?

— Нема дома. Імовірно пішла з іспиту до кого.

Сказавши то, стара женщина схилила ся над своєю панчохою; єї уста дрожали, она відвернула ся і розплакала ся. В надмірнім жалю забула на заборону лїкаря і скрикнула:

— Ах, Катя, Катя! Нема нашого ангела! Нема!

Она випустила панчоху з рук, відтак нахилила ся над ліжком і в тій хвили зсунувсь їй чипець з голови. Клїмов дивив ся з зачудованем на єї сиве волосе, він єї не розумів, відтак налякав ся і спитав:

— А деж она, тїтко?

Стара жінка забула в своїй розпуцї, що не вільно їй того говорити Клїмову, она цїлком піддала ся жалеви і сказала:

— Заразилась від тебе тифом і.... і умерла. Перед трема днями похоронили.

Та гірка, несподївана новина, продерла ся нагле до сьвідомости Клїмова, однако як і не болюча она була, не могла убити в нїм радїстного чувства будячого ся житя. Поручник плакав, сьміяв ся і почав нарікати, що не дають єму їсти.

Допера по вісьмох днях, коли він в халатї, опертий на рамени Павла, приступив до вікна і подивив ся на захмарене небо та почув непримный брењкіт старих шин, що їх улицею перевожено, почало ся єго серце судорожно стискати, він заридав і опер чоло о раму вікна.

— Який я нещастний — шептав. — Боже, який нещастний.

І радість уступила перед сумним чувством самоти: гадкою безповоротної страти.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

ПРЕЗЕС

Ради надзираючої Товариства взаїмних обезпечень в Кракові

повідомляє отсим

членів управнених до голосованя на підставі артикулу X. нового статута,

(потвердженого рескриптом ц. к. Міністерства справ внутрішних з дня 11-го жовтня 1898. ч. 32.357, заосмотреного клявзулею ц. к. Намістництва у Львові з дня 6-го падолиста 1898. Ч. 97.121).

що по мисли згаданого статута вибори Делеґатів на Загальні Збори того-ж Товариства

відбудуть ся в слїдуючих речинцях:

Дня 12-го грудня 1898.

З великого князївства Краківского вибір 3 Делеґатів:
в Кракові в сали Ради повітової о годинї 11-ій перед полуднем під проводом дра Франца Пашковского.

З князївства Буковиньского вибір 3 Делеґатів:
в Чернівцях в льокалю Репрезентациї Товариства взаїмних обезпечень о годинї 3-ій по полудни під проводом Григория Богдановича.

З округа Бохеньского вибір 3 Делеґатів:
в Бохни в сали Ради повітової о годинї 11-ій перед полуднем під проводом Здислава Влодка.

З округа Коломийского вибір 3 Делеґатів:
в Коломиї в сали Ради повітової о годинї 11-ій перед полуднем під проводом Романа князя Пузини.

З округа Перемиского вибір 3 Делеґатів:
в Перемишли в сали Ради повітової о годинї 2-ій по полудни під проводом кн. Адама Сапіги.

З округа Ряшівского вибір 3 Делеґатів:
в Ряшеві в сали Ради повітової о годинї 10-ій перед полуднем під проводом Станислава Єнджейовича.

З округа Санчівского вибір 3 Делеґатів:
в Новім Санчи в сали Ради повітової о годинї 11-ій перед полуднем під проводом Володислава Ґлембоцкого.

З округа Стрийского вибір 3 Делеґатів:
в Стрию в сали Ради повітової о годинї 2-ій по полудни під проводом Кароля гр. Дїдушицкого.

З округа Жовківского вибір 3 Делеґатів:
в Жовкви в сали Ради повітової о годинї 4-ій по полудни під проводом Тадея Стажиньского.

Дня 13-го грудня 1898.

З князївства Цїшиньского вибір 2 Делеґатів:
в Цїшинї в льокалю „Народної Читальнї" о годинї 10-ій рано під проводом о. Франца Міхейди.

З округа Львівского вибір 3 Делеґатів:
у Львові в сали Ради повітової о годинї 11-ій перед полуднем під проводом о. дра Феликса Заблоцкого.

З округа Самбірского вибір 3 Делеґатів:
в Самборі в сали Ради повітової о годинї 3-ій по полудни під проводом Матвія Зенона Серватовского.

З округа Тернопільского вибір 3 Делеґатів:
в Тернополи в сали Ради повітової о годинї 3-ій по полудни під проводом Юлїя гр. Коритовского.

Дня 14-го грудня 1898.

З міста Кракова вибір 6 Делеґатів:
в Кракові в сали засїдань Ради міскої від години 9-ої рано до 12-ої в полудне і від 3-ої до 6-ої по полудни під проводом Йосифа Фрідляйна, Президента міста Кракова.

З міста Львова вибір 4 Делеґатів:
у Львові в сали ратушевій о годинї 12-ій в полудне під проводом дра Ґодзімира Малаховского, Президента міста Львова.

З округа Сяніцкого вибір 3 Делеґатів:
в Сяноцї в сали Ради повітової о годинї 11-ій перед полуднем під проводом Володимира Трусколяского.

З округа Станиславівского вибір 3 Делеґатів:
в Станиславові в сали Ради повітової о годинї 11-ій перед полуднем під проводом Мечислава Бриkчиньского.

Дня 15-го грудня 1898.

З округа Бережаньского вибір 3 делеґатів:
в Бережанах в сали Ради повітової від години 12-ої в полудне до 4-ої по полудни під проводом Николая Торосевича.

З округа Чортківского вибір 3 делеґатів:
в Чорткові в сали Ради повітової о годинї 12-тій в полудне під проводом Станислава Рудрофа.

З округа Ясельского вибір 3 делеґат;в:
в Яслї в сали Ради повітової о годинї 11-ій перед полуднем під проводом Станислава Котарского.

З округа Тарнівского вибір 3 делеґатів:
в Тарнові в сали Каси ощадности о годинї 2-ій по полудни під проводом Стефана Сенковского.

З округа Вадовицкого вибір 3 делеґатів:
в Вадовицях в сали Ради повітової о годинї 12-ій в полудне під проводом Пшецлава Славиньского.

З округа Золочівского вибір 3 делеґатів:
в Золочеві в сали Ради повітової о годинї 11-ій перед полуднем під проводом Оскара Шнеля.

Управнені до голосованя в кождім з окремих відділів обезпечень П. Т. Члени Товариства одержать по мисли §. 3 інструкциї виборчої, карти леґітимацийні на 15 днів наперед перед речинцем відбутя ся маючих виборів.

На леґітимациї випечатана єсть дословно обовязуюча „Інструкция виборча", витяг зі статута Товариства відносно до права виборчого, та формуляр на повномочіє до можливого ужитку Членів.

Листи виборчі, почавши від **дня 23-го падолиста 1898,** виложені будуть:
для виборців з міст Кракова і Львова в бюрах президияльних Маґістратів тих-же міст;
для виборців Великого князївства Краківского в бюрі Дирекциї Товариства взаїмних обезпечень в Кракові;
для виборців округа Львівского в бюрі Репрезентациї Товариства взаїмних обезпечень у Львові;
для виборців з князївства Буковиньского в бюрі Репрезентациї Товариства взаїмних обезпечень в Чернівцях;
для виборців у всіх инших округах виборчих в **Аґенциях** Товариства тих міст, в котрих вибори будуть ся відбувати.

Можливі рекламациї в справі управненя до голосованя треба надсилати перед днем **5-го грудня 1898** безпосередно до **Дирекциї Товариства взаїмних обезпечень в Кракові.**

Рекламациї надіслані пізнїйше віддані будуть до розслїдженя і залагодженя Предсїдателям Зборів згаданих округів виборчих, котрі разом з Комісиєю виборчою на підставі арт. X. статута Товариства о важности рекламациї осудять.

Краків, дня 18-го падолиста 1898.

Йосиф Менцїньский

Презес Ради надзираючої Товариства взаїмних обезпечень в Кракові.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).